

Staal maakte van de foto een contourtekening met de namen van de bekende muzikanten. De lezers worden vriendelijk verzocht de onbekenden op de foto te identificeren en eventuele namen aan de secretaris te melden.

Dezelfde bezoeker aan de Hema-vitrines schonk ook nog een aantal bandonion-muziekboeken, afkomstig uit het bezit van een der leden van de club. Uit dat materiaal blijkt dat Excelsior populaire Duitse „Schlagers“ speelde, zoals: „Grüsst mir das rosige Kind an der Elbe und sagt ich kehre wieder,“ getoonzet door de onvergetelijke Hugo Fiedler. Of het lied „Das kleine Niggergirl“ en „Am Elterngrab.“ Deze laatste titel nu, sluit aardig aan op een tweede foto, die in de vitrine was opgehangen.

Verzoeken om identificatie leverden minder op. Hij dateert dan ook uit het voorjaar van 1901.

In de binnentuin van de deftige Fundatie van Renswoude mogen hier de wezen van het belendende Ambachtskinderhuis aan de Agnietenstraat voor de fotograaf poseren (afb. 2). De 12 meisjes en 17 jongens - er zijn verscheidene broertjes en zusjes onder de wezen - dragen hun zondagse weeskledij. De meisjes met zwartstrooien matelot en schoudermantels, de jongens met hoge boord, een horlogeketting en glim-

mend gepoetste schoenen (tot 1896 werden er nog klompen gedragen). De groep staat opgesteld onder de Zuidkant van de regentenkamer in de tuin, waar tulpen bloeien en de stamrozen in blad staan. De gevel op de achtergrond is nog niet vervangen door de vroeg-twintigste eeuwse gevel, die beter bij de bouwwijze van de Fundatie zou gaan aansluiten: het gedeelte dat later De Hoge Stoep ging heten.

Twee jaar vòòr het nemen van de foto was van de overleden secretaris-rentmeester dhr. J. J. Metelerskamp, een legaat van f 10.000,— ontvangen, dat nieuwbouw mogelijk maakte. In 1919 werd het nieuwe gebouw in gebruik genomen; hetzelfde jaar als het museumgebouw ernaast. In dit geval zijn de namen van de gefotografeerden wel bekend; ze worden hier volgens de nummering op de contourtekening weergegeven.

Oud-Utrecht stelt u nu de vraag of er nog lezers zijn die op grond van deze namen, ouders, grootouders of andere familieleden herkennen op de foto. Zo ja, dan gaarne reacties.

Beide foto's zullen uiteindelijk belanden in de historische atlas van het Gemeente Archief, waar dit materiaal, mits zo goed mogelijk gedocumenteerd, zijn diensten voor nu en later kan bewijzen.

D. P. S.

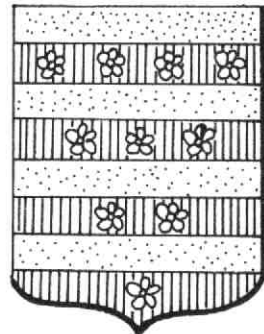
SOUDENBALCH?

Met alle respect voor het belangrijke werk, dat de samenstellers van „de Archeologische en Bouwhistorische Kroniek van de gemeente Utrecht over 1981“ geleverd hebben, 1.) zij het mij vergund om groten-deels buiten de eigenlijke materie om alleen op genealogisch-heraldisch gebied een emendatie voor te stellen.

Op blz. 57 bovenaan werd in afbeelding 74 bovenaan, in gedeeltelijk gereconstrueerde tekening een sieraad weergegeven, met, zoals verklaard is, het wapen „Zoudenbalch“ (drie ringen, 2 en 1). En op diezelfde bladzijde toont onderaan (zoals het heet) een afbeelding 75 „de wapens van Evert Zoudenbalch aangebracht op een doorgang van het Elisabethgasthuis.“

De hieruit voortvloeiende stelling, dat Evert Zoudenbalch over twee (!) wapens kon beschikken gaat echter evenmin op als de bewering, dat het wapen voorstellende drie ringen (zie boven) een wapen Soudenbalch zou zijn, 2.) hetwelk ten rechte is afgebeeld. Overigens komt het mij bestlist onhoudbaar voor om de datering van de bewuste objecten naar de XVIe eeuw te verwijzen. Misschien is het hier dan ook een simpele verschrijving voor „XVIIe eeuw;“ gelet immers èn op de modelering van het maaswerk èn op de toegepaste schildvorm. Er moet rekening mee worden gehouden dat het in dit geval gaat dus over de wapens van een *echtpaar*, een alliantie Soudenbalch met N.N., waarvan de vrouw de drie ringen voerde.

De Soudenbalch's behoorden onder de allereersten te Utrecht in de middeleeuwse maatschappij en het geslacht heeft zich langdurig staande weten te houden.

Soudenbalch

De eigennaam doet ons wellicht wat vreemd aan maar dient wel te maken te hebben met het woord „balch“ waarmee een scheldnaam niet uitgesloten is. Een oude, maar daarom geenszins verwerpelijke genealogie dezer familie, daterende uit de XVIIe eeuw, indertijd ontdekt door Jhr. A. van Asch van Wijck, werd letterlijk gecopieerd en afgedrukt in „De Navor-scher“ van 1883. 3.). Ofschoon in tal van latere publi-

caties aan de Soudenbalch's gewijd 4) vrij wat aanvullingen geleverd werden, kan niettemin deze eerste genealogie mogelijke critiek glansrijk doorstaan.

Wie was nu de vrouw met het wapen der drie ringen in het pand Mariaplaats no. 9?

In de ter sprake gekomen literatuur is aangetoond, dat de echtgenote van Evert Soudenbalch, die in 1530 overleden Utrechtse burgemeester, die aanvankelijk daar „in groot crediet“ leefde, echter in 1525 uit de stand gebannen werd „en zijn huis gespolieert“ doch terugkeerde, geheten was Maria van Brienen. Grote kans bestaat er daarom, ofschoon de tot dusverre bekende wapens - Van Brienen volstrekt afwijkend zijn, dat het wapen met de ringen toch aan een al dan niet riddermatig geslacht Van Brienen heeft toebehoord.

Mocht deze verklaring onjuist zijn dan is er wellicht een geringe kans, dat het zou kunnen worden geïdentificeerd met het familiewapen Segrode of van Segraedt (Suggerode) omdat die naam in de oudste genealogie toevallig genoemd wordt, zij het in een stellig corrupte tekst: „Evert Soudenbalch d. tr. Gerrit Suggerode de off. . . 5)“ Maar met dat al lijkt de verklaring Soudenbalch - Van Brienen zeker de meest waarschijnlijke.

Mr. J. Belonje
Alkmaar

zie ook pag. 112

Noten

- 1) „Maandblad Oud-Utrecht“ LV, 1982, blz. 15 ev.
- 2) J. B. Rietstap „De Wapens van den tegenwoordigen en den vroegeren Nederlandschen Adel,“ Groningen 1890, blz. 396: gedwarsbalkt van goud en rood van 8 stukken, de vier rode balken beladen met 10 zilveren rozen 4, 3, 2 en 1. Helmtteken een rode hoed met gouden opslag, twee rechtop geplaatste gouden knuppels dragende. Zeker lijkt het gewenst om het beeldhouwwerk eventueel microscopisch te controleren op aanwezigheid van e.v. *oude kleuren*.
- 3) XXXIII, blz. 287/8/9.
- 4) „De Navorscher“ XXXIV, 1884, blz. 165, 532; a.v. XXXV, 1885, blz. 632; a.v. XXXVII, 1887, blz. 197; a.v. LIII, 1903, blz. 234; „De Nederlandsche Leeuw“ LIV, 1936 kolommen 182 en 222; a.v. LV, 1937, kol. 27; Kroniek van het Historisch Genootschap gevestigd te Utrecht XXXI, 1875, blz. 190; Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins „Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit de kerken der Provincie Utrecht,“ Utrecht 1919 blz. 177, sub 144; De Wapenheraut XXII, 1918, blz. 104; MS 61 collectie mr. W. A. Baron van Spaen LaLecq, Hoge Raad van Adel te 's-Gravenhage, blz. 253/4/5, enz.
- 5) A. Fahne „Geschichte der Kölnischen, Jülichischen und Bergischen Geschlechter,“ Köln-Bonn 1848, I, S. 398; II, S. 136; Zeitschrift des Aachener Geschichtsvereins L, 1929 Nr. 167, 195, 204, 215, 235, 269, enz. Dit wapen is drie zilveren ringen, 2 en 1 op rood.

NIEUWE LEDEN

Mw. M. F. Alders-van der Meyden, Bussum
D. Bartels, Utrecht
A. A. van Berkel, Nieuwegein
Ir. H. Beunderman, Bilthoven
Dr. W. den Boer, Leersum
Mw. C. G. Bokkers, Utrecht
J. H. Boonman, Utrecht
C. Boonstra, Vianen
R. Bouwmeester, Bilthoven
P. Broekema, Utrecht
G. Bruning, Utrecht
A. P. de Bruine, Nieuwegein
Ir. A. M. Bunjes, Bunnik
P. J. M. Collard, Utrecht
Dr. H. P. Deys, Rhenen
M. J. van Dijken, Utrecht
J. J. M. van Gemert, Utrecht
Mw. D. S. Goedkoop-Roesingh van Iterson, Zeist
J. R. Griffioen, Zeist
Willy Groeneveld, Utrecht
H. L. de Groot, Scherpenzeel
Mw. W. van Heeckeren-Vermeulen, Utrecht
G. van Heusden, Oud-Zuilen
Historische Vereniging Oud-Rhenen
P. G. M. Hofmans, Utrecht

Rik van Hoof, Utrecht
H. W. Huinck, Utrecht
Mw. H. Innikel-Heijmans, De Bilt
M. J. S. Jurriëns, Amsterdam
C. Klomp, Soest
C. J. Kolman, Houten
Th. A. H. M. de Koning, Utrecht
H. de Kruiff, Utrecht
Mw. ir. J. H. ter Kuile, Utrecht
A. W. Kuipers, Breukelen
M. Laudy jr., Utrecht
Mw. C. G. de Leeuw-Kohsiek, Maarssebroek
H. H. van Leeuwen, Utrecht
Ing. R. M. M. Lemke, Utrecht
B. A. van Leusden, Utrecht
Dr. C. E. M. de Maat, De Bilt
B. J. M. Michel, Utrecht
P. Mensert, Gouda
Mw. J. G. Mooy, Utrecht
A. W. G. P. Mijnders, Gouda
Mw. C. Nelissen, Utrecht
Martinus Nijhoff B.V., Den Haag
A. Oosting, Utrecht
Openbare Bibliotheek Maarssebroek

Mw. I. Ouborg, Utrecht
Mw. drs. H. M. A. Peeze, Utrecht
Mw. mr. E. Peterse, Utrecht
H. H. Postma, Amsterdam
Mw. J. P. Schinkel - Vermeulen, Alphen a/d Rijn
Mw. O. Schmalhausen, Vianen
J. B. Schreur, Abcoude
H. Schoenmaker, Abcoude
J. A. Smits, Utrecht
A. W. Snel, Utrecht
H. J. Simonis, Utrecht
M. van Steenwijk, Harderwijk
P. Tweehuysen, Utrecht
Mw. H. van Veenendaal, Utrecht
H. M. J. Verhoeckx, Prinsenbeek
D. M. D. F. Vervaart, Utrecht
H. van der Voorn, Utrecht
Mw. drs. M. W. M. Vos-van Gortel, Utrecht
Mw. J. G. P. ter Welle-Heethuis, Gouda
R. M. van Westrhenen, Bilthoven
E. Wiltink, Utrecht